

Konspekt lekcji historii w klasie V szkoły podstawowej

Temat: W kraju Mieszka I.

Czas – 1 godzina lekcyjna

Cele lekcji:

Po zakończeniu zajęć uczeń:

- wymienia najważniejsze źródła, które mówią o początkach państwa polskiego
- zna plemiona zamieszkujące ziemie polskie w X wieku
- zna daty i znaczenie najważniejszych wydarzeń, które wpłynęły na historię społeczeństwa i państwa pierwszych Piastów
- potrafi wskazać na mapie kierunki ekspansji państwa w X wieku
- potrafi określić cechy organizacji państwa Mieszka I
- zna przyczyny i skutki chrystianizacji państwa
- potrafi wskazać na mapie siedziby plemion zamieszkujących ziemie polskie przed powstaniem państwa Mieszka I
- dokonuje oceny znaczenia chrztu dla pozycji międzynarodowej Polski i korzyści płynących dla władzy i społeczeństwa
- omawia i ocenia znaczenie polityki zagranicznej Mieszka I
- zna postacie Dobrawy, Mieszka I i św. Wojciecha
- zna daty: 966 r., 972 r.
- zna pojęcia: plemię, państwo plemienne, monarchia piastowska

Metody pracy:

- pogadanka

- praca z tekstem źródłowym
- źródłem ikonograficznym
- praca z mapą
- inscenizacja
- drzewo decyzyjne

Środki dydaktyczne:

-tekst źródłowy o Mieszku I, fragment z Encyklopedii sławnych Polaków, wyd. Pochodlik-Raniowski i Spółka, ilustracja przedstawiająca obraz Jana Matejki: Zaprowadzenie chrześcijaństwa R.P. 966 z cyklu „Dzieje cywilizacji w Polsce” z 1889r., Szkolna encyklopedia-Historia, wyd. PWN. Inscenizacja – „Pomoce dydaktyczne dla nauczycieli”, wyd. PWN Polski malowane dzieje – Mieszko I

Przebieg lekcji:

Wprowadzenie do tematu- Plemiona słowiańskie na ziemiach polskich – pogadanka i praca z mapą. Uczniowie aktywnie uczestniczą w pracy z mapą wskazując plemiona i ich siedziby, obszar państwa wczesnopiastowskiego i jego sąsiadów. Nauczyciel aktywizuje całą klasę – część uczniów pracuje przy tablicy ściennej, a część z mapami konturowymi. Nauczyciel zadaje pytania i wydaje polecenia dotyczące pracy z mapą, np. Jakie plemiona żyły na ziemiach polskich? Wskaż ich siedziby, w jakich kierunkach rozwijało się państwo Polan i które ziemie kolejno przyłączało?, jakie państwa sąsiadowały z państwem Mieszka I?, itp.

Nauczyciel może wykorzystać ćwiczenia w zeszytach ćwiczeń do omówienia sposobu organizacji państwa Mieszka, następnie omawiane jest najważniejsze wydarzenie okresu panowania Mieszka I – chrzest Polski.

Uczniowie przedstawiają inscenizację [wcześniej przygotowano teksty i charakteryzację]. W inscenizację prezentuje 4 uczniów [Mieszko, Doradca I, Doradca II, Doradca III], tematem rozmowy władcy z doradcami jest decyzja dotycząca przyjęcia chrztu – „Trudna decyzja”.

Po obejrzeniu inscenizacji uczniowie wypełniają kartę drzewa decyzyjnego – argumenty za przyjęciem chrześcijaństwa, argumenty przeciw, podejmują ostateczną decyzję, wyniki prezentują i krótko komentują na forum klasy.

Uczniowie wspólnie z nauczycielem oceniają decyzję Mieszka I i jej skutki dla polityki wewnętrznej i zewnętrznej państwa. Następnie nauczyciel prezentuje obraz Jana Matejki i omawia poszczególne elementy obrazu [można użyć źródła w formie interaktywnej. Powinny się tu znaleźć informacje o postaciach umieszczonych na obrazie, symbolach wykorzystanych przez artystę i ich znaczeniu, a także omówienie podziału obrazu na sceny. Po analizie obrazu uczniowie podsumowują pracę na lekcji wypełniając krótkie karty pracy

zawierające pięć pytań dowolnie wybranych przez nauczyciela. W ten sposób utrwalać zdobyte wiadomości.

W ramach pracy domowej można uczniom zadać napisanie krótkiej informacji o św. Wojciechu – postaci, która nie była związana z panowaniem Mieszka I, a która z jakiegoś powodu pojawiła się na obrazie J. Matejki. Tę kwestię należy wyjaśnić na lekcji, ale o działalności biskupa uczniowie mogą napisać notatkę w domu.

Opracowała Marlena Kądziela